

ЗОШТО ДА ГИ ЗАШТИТИМЕ
АВТОХТОНТЕ ПОПУЛАЦИИ НА
МЕДОНОСНИ ПЧЕЛИ?

- Затоа што потекнуваат и се најдобро адаптирани на локалните услови;
- Затоа што автохтоните популации подолго преживуваат од неавтохтоните;
- Затоа што имаме морална и етичка обврска за заштита;
- Затоа што имаме „алатка“ со која ќе можеме да ги подобриме популациите (селекција);
- Затоа што на тој начин ја заштитуваме животната средина и здравјето на луѓето.

АКТИВНОСТИ ЗА ЗАШТИТА НА
АВТОХТОНАТА МЕДОНОСНА
ПЧЕЛА

Во соработка со Лабораторијата за пчеларство при Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје се спроведуваат следните активности:

- Истражување на биолошката разновидност на автохтоната популација;
- Организирано производство на генетски материјал од автохтона популација;
- Тестирање и селекција на различни генотипови (SMARTBEEES протокол);
- Подигање на јавната и пчеларска свест за заштита на популацијата;
- Регионална соработка во областа на заштитата на *A. m. macedonica*;
- Подобрување на автохтоната популација на медоносни пчели.

ЗГ „Македонска пчела“ - Негорци
Македонско здружение за заштита на автохтоната
македонска медоносна пчела (*Apis mellifera macedonica*)

ул. Ѓорѓе Велков бр. 30, с.Негорци, Гевгелија
www.macbee.mk
www.facebook.com/macbee.org

Печатењето на флаерот е поддржано од:

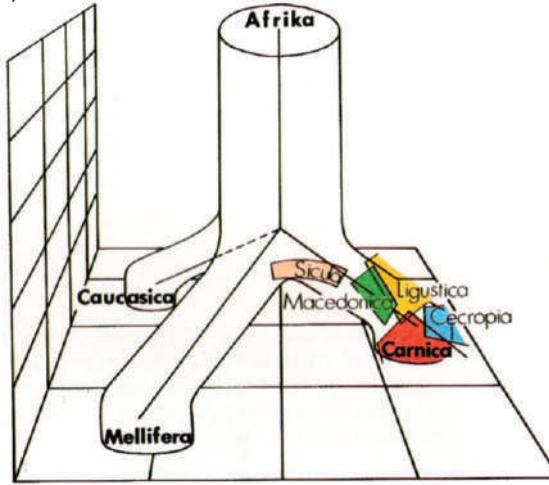
Македонска медоносна
пчела
Apis mellifera macedonica

ЗГ „Македонска пчела“ - Негорци
Македонско здружение за заштита на
автохтоната македонска медоносна
пчела (*Apis mellifera macedonica*)

ДЕТЕРМИНАЦИЈА, РАСПРОСТРАНЕТОСТ И РАЗНОВИДНОСТ

Македонската медоносна пчела (*Apis mellifera macedonica*) во 1988 година за прв пат била детерминирана и именувана како посебен подвид на медоносни пчели од страна на германскиот научник Рутнер (Ruttner). Овој научник, главно врз основа на обемни морфолошки истражувања на пчели работнички и трутови од териториите на Македонија, северна Грција, Бугарија и Романија, заклучил дека популацијата од наведените територии е различна од соседниот подвид *Apis mellifera carnica* или Крањската медоносна пчела, која егзистира на териториите на централна и северна Србија, Хрватска, Словенија, Австрија и пошироко. Според Ruttner, *Apis mellifera macedonica* припаѓа во истата еволуциска гранка заедно со *A. m. cecropia* (Грчка), *A. m. carnica* (Крањска), *A. m. ligustica* (Италијанска) и *A. m. siciliana* (Сицилијанска пчела).

Во 2007 и 2009 година Узунов и соработниците објавуваат резултати од морфометриски истражувања на крилна нерватура на 1800 пчели работнички од 6 региони во Македонија, прitoа потврдувајќи ги резултатите од претходните автори за изразената разновидност во истражуваната популација. Сепак, кај истражуваните примероци, утврдена е најголема подвидова припадност кон стандардот за *A. m. macedonica*. Со тоа за прв пат, преку морфометриски истражувања, потврдена е претпоставката на предходните автори за егзистирање на посебен подвид на медоносни пчели во Македонија, различен од *A. m. carnica*. Со употреба на современи молекуларни методи т.е. преку анализа на полиморфизмот на микросателити на ДНК кај примероци од Македонија, Грција, Албанија и Бугарија, како и од Словенија, Узунов и соработниците во 2014 година утврдуваат дека медоносните пчели од истражуваните региони претставуваат различна популација од медоносните пчели во Словенија. Резултатите од наведените научни истражувања ја потврдуваат хипотезата за егзистирањето на посебен и автохтон подвид на медоносни пчели на територијата на Македонија, северна Грција, источна Албанија и Бугарија, наречен Македонска медоносна пчела или *Apis mellifera macedonica*.

Во координација на Факултетот за земјоделски науки и храна од Скопје (Лабораторија за пчеларство), во тек се дополнителни морфометриски и молекуларни истражувања, на примероци на медоносни пчели од различни региони во Македонија.

МОРФОЛОШКИ, ЕТОЛОШКИ И ПРОИЗВОДНИ КАРАКТЕРИСТИКИ

По својот надворешен изглед Македонската медоносна пчела не се разликува значајно од својот сосед, Крањската медоносна пчела. За тоа, слободно може да се каже дека речиси е невозможно да се идентификува без употреба на морфометриски или молекуларни методи за детерминација.

Според неколку автори, појавата на жолта пигментација на мал број на абдоминални (стомачни) прстени е карактеристична за *A. m. macedonica*. Сепак, и во рамките на овој подвид може да се сретнат популации кај кои отсуствува жолтата пигментација. Според Ruttner (1988) телото, крилјата и влакненцата на *A. m. macedonica* се помали од тие на *A. m. carnica*, но затоа пак овој подвид се карактеризира со подолги нозе. Други автори од минатиот век објавиле дека *A. m. macedonica* се карактеризира со слабо изразено одбранбено (темперамент) и роидбено однесување, намалување на леглото во летниот период и зголемена употреба на прополис. Шљахов и Шепард (Sheppard) го потврдуваат умерено одбранбено однесување кај македонската медоносна пчела, кое според други автори е поизразено.

Во последната деценија значаен број на истражувања се спроведени од страна на Кипријановска и сор. (2005, 2009, 2010 и 2012), Додевски и Петровски (2010), Стевановиќ и сор. (2010), Додевски и сор. (2011) и Узунов и сор. (2007, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014) во однос на најзначајните карактеристики на автохтоната медоносна пчела во Македонија. Притоа, авторите утврдиле умерено одбранбено однесување, но потреба од користење пчеларска капа, изразено роидбено однесување, просечна потрошувачка од околу 8 kg храна во зимскиот период, медопродуктивност по пчелно семејство од 13,1 до 17,4 kg, намалување на леглото и бројот на пчели во летниот период и чувствителност на лоши зимски услови.

